

УДК: 351.84:364.78

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.84>

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ігонін Р.В.,

провідний юристконсульт

відділу забезпечення діяльності у сфері запобігання корупції

АТ «НАЕК «Енергоатом»,

доктор юридичних наук, доцент

ORCID: 0000-0003-3660-4036

Ігонін Р.В. Міністерство соціальної політики України як суб'єкт контролю у сфері соціального забезпечення населення України

Стаття присвячена аналізу контрольної діяльності Міністерства соціальної політики України у сфері соціального забезпечення населення. Досліджено нормативно-правові засади, що визначають контрольні функції Міністерства соціальної політики України, а також особливості їх практичної реалізації. Розглянуто основні напрями контролю, зокрема за діяльністю Пенсійного фонду України з ведення реєстру застрахованих осіб, контроль за використанням бюджетних коштів, дотриманням законодавства у сфері соціальних послуг та розподілом гуманітарної допомоги. Окрему увагу приділено аналізу ефективності здійснюваного контролю, зокрема співвідношенню між нормативно закріпленими та фактично реалізованими повноваженнями Міністерства соціальної політики України.

Виявлено, що значна частина контрольних функцій має координуючий характер, а безпосередній нагляд за виконанням соціальних програм у багатьох випадках здійснюється через підпорядковані структури та взаємодію з іншими державними органами. Виокремлено основні виклики у реалізації контрольних повноважень, зокрема обмеженість механізмів безпосереднього впливу Міністерства соціальної політики України на результати соціальної політики. Відзначено наявність окремих проблем у сфері контролю, зокрема недостатню прозорість звітності та складнощі у здійсненні ефективного моніторингу.

Розглянуто питання контролю за гуманітарною допомогою, включно з оцінкою змін, які відбулися після впровадження Автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги. Зазначено, що новий Порядок пропуску та обліку гуманітарної допомоги, який набув чинності у 2023 році, спричинив низку дискусій у професійному середовищі. Попри те, що система спрямована на підвищення прозорості обліку та моніторингу гуманітарних ресурсів, її імплементація викликала критику серед представників громадянського суспільства, зокрема через посилення бюрократичних процедур і можливі труднощі у роботі волонтерських організацій.

Зроблено висновок про необхідність удосконалення механізмів державного контролю у сфері соціального забезпечення, що сприятиме підвищенню ефективності та прозорості реалізації соціальної політики в Україні.

Ключові слова: Міністерство соціальної політики України, державний контроль, ефективність контролю, соціальне забезпечення, соціальні послуги, соціальний захист, адміністративно-правове регулювання.

Ignonin R.V. The Ministry of Social Policy of Ukraine as a subject of control in the sphere of social security of the population of Ukraine

The article is devoted to the analysis of the control activity of the Ministry of Social Policy of Ukraine in the sphere of social security of the population. The author examines the legal framework that defines the control functions of the Ministry of Social Policy of Ukraine, as well as the peculiarities of their practical implementation. The author examines the main areas of control, in particular, the activities of the Pension Fund of Ukraine in maintaining the register of insured persons, control over the use of budgetary funds, compliance with legislation in the field of social services and distribution of humanitarian aid. Particular attention is paid to the analysis of the effectiveness of the control exercised, in particular, the correlation between the statutory and actual powers of the Ministry of Social Policy of Ukraine.

It is revealed that a significant part of the control functions is of a coordinating nature, and direct supervision over the implementation of social programs in many cases is carried out through subordinate

structures and interaction with other state bodies. The author identifies the main challenges in exercising control powers, in particular, the limited mechanisms of direct influence of the Ministry of Social Policy of Ukraine on the results of social policy. The author notes the existence of certain problems in the field of control, in particular, insufficient transparency of reporting and difficulties in conducting effective monitoring.

The issues of control over humanitarian aid are considered, including an assessment of the changes that have occurred since the introduction of the Automated Humanitarian Aid Registration System. It is noted that the new Procedure for the Passage and Accounting of Humanitarian Aid, which came into force in 2023, has caused a number of discussions in the professional environment. Despite the fact that the system is aimed at increasing the transparency of accounting and monitoring of humanitarian resources, its implementation has drawn criticism from civil society, in particular due to the increased bureaucratic procedures and possible difficulties in the work of volunteer organizations.

The author concludes that there is a need to improve the mechanisms of state control in the field of social security, which will help to increase the efficiency and transparency of social policy implementation in Ukraine.

Key words: Ministry of Social Policy of Ukraine, state control, control efficiency, social security, social services, social protection, administrative and legal regulation.

Постановка проблеми. Контроль у сфері соціального забезпечення є важливим механізмом державного управління, оскільки від його якості залежить своєчасність та справедливість соціальних виплат, правильність розподілу ресурсів та забезпечення соціальних гарантій громадян. Відсутність належного контролю може призвести до зловживань, неефективного використання державних коштів та порушення прав вразливих категорій населення. Міністерство соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) виконує ключову роль у цій сфері, проте ефективність його контрольної діяльності залишається дискусійним питанням. Попри наявність нормативно закріплених функцій, на практиці контроль Мінсоцполітики часто має координуючий характер. Це зумовлює необхідність детального аналізу того, наскільки ефективно реалізуються контрольні повноваження Мінсоцполітики у сфері соціального забезпечення на практиці.

Метою дослідження є аналіз контрольної діяльності Мінсоцполітики у сфері соціального забезпечення, оцінка відповідності наданих йому контрольних повноважень реальній практиці, а також формулювання пропозицій щодо вдосконалення механізмів державного контролю у цій сфері.

Стан опрацювання проблематики. Загальними питаннями контролю опікувалися такі вчені як Ю.П. Битяк, В.Я. Малиновський, В.С. Шестак. Контроль у сфері соціального забезпечення став предметом дослідження науковців Г.В. Бондаренка та Г.О. Яковлевої. Водночас безпосередньо контрольна діяльність Мінсоцполітики як суб'єкта контролю та нагляду у сфері соціального забезпечення залишилася поза увагою вчених. Існує певний дефіцит ґрунтовних досліджень, присвячених аналізу ефективності реалізації контрольних повноважень Мінсоцполітики, їх відповідності нормативній базі та практичному виконанню. Це свідчить про наявність прогалини у наукових дослідженнях, які потребують усунення.

Виклад основного матеріалу. Контроль у сфері соціального забезпечення є важливим механізмом державного управління, спрямованим на перевірку відповідності дій суб'єктів соціальної політики встановленим законодавчим нормам. У науковій літературі існують різні підходи до визначення поняття «контроль». На думку В.Я. Малиновського, контроль – це процес забезпечення досягнення організацією своєї мети, що складається з установлення критеріїв, визначення фактично досягнутих результатів і запровадження корективів, якщо досягнуті результати суттєво відрізняються від установлених критеріїв [1, с. 215]. Шестак В.С. зазначає, що державний контроль – це самостійна чи зовнішньо ініційована діяльність уповноважених суб'єктів, яка спрямована на встановлення фактичних даних щодо об'єктів цього контролю задля визначення їх відповідності (невідповідності) тим правомірним оціночним критеріям, котрі припускають застосування адекватних одержаному результату заходів реагування в унормованому порядку [2, с. 7]. На думку Ю.П. Битяка, державний контроль – це складова частина (елемент) управління, що забезпечує систематичну перевірку виконання Конституції, законів України, інших нормативних актів, додержання дисципліни й правопорядку й полягає у втручанні контролюючих органів в оперативну діяльність підконтрольних органів, у наданні обов'язкових для виконання вказівок, припиненні, зміні чи скасуванні актів управління, застосуванні заходів примусу щодо підконтрольних органів [3, с. 223-224].

Дослідниця Г.О. Яковлева сформулювала авторське тлумачення поняття державного нагляду й контролю у сфері соціального забезпечення населення України: управлінська діяльність держави (в особі державних органів та посадових осіб), що спрямована на забезпечення дотримання за-

конодавства у сфері соціально-забезпечувальних відносин. Головною метою державного нагляду й контролю у сфері соціального забезпечення є сприяння ефективній реалізації конституційного права людини на соціальне забезпечення та соціальний захист [4, с. 9].

Соціальне забезпечення як категорія включає систему заходів, спрямованих на підтримку громадян у випадках втрати працездатності, досягнення пенсійного віку, інвалідності, безробіття, народження дітей тощо. Відповідно до законодавства України, соціальне забезпечення охоплює соціальні виплати, соціальні послуги та інші форми державної підтримки, які надаються за рахунок державних і місцевих бюджетів, а також фондів соціального страхування. Таким чином, контроль у сфері соціального забезпечення можна визначити як діяльність державних органів, спрямовану на перевірку правомірності, ефективності та відповідності заходів соціального захисту встановленим нормам та стандартам. Вважаємо, що важливим є надання державою гідного соціального забезпечення для своїх громадян, а з іншого боку все це повинно відбуватися під пильним контролем відповідних органів [5, с. 23].

Суб'єктами моніторингу і контролю процесу в роботі системи соціального забезпечення є: Мінсоцполітики; Національна соціальна сервісна служба та її територіальні підрозділи; департаменти соціального захисту населення обласних та районних адміністрацій; виконавчі комітети міських, сільських, селищних, міських рад (відповідні департаменти або відділи у громадах); державні/муніципальні установи, а також громадські організації, які працюють у сфері забезпечення соціального захисту в країні. Державний контроль за дотриманням роботодавцями законодавства про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю у частині реєстрації у Фонді соціального захисту осіб з інвалідністю, подання звітів про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю, виконання нормативу робочих місць, призначених для їх працевлаштування здійснює Державна служба України з питань праці.

Огляд суб'єктів контролю у сфері соціального забезпечення демонструє складність цієї системи, зокрема, стосовно розподілу функцій між різними державними установами. Водночас ключову роль у формуванні політики соціального захисту та координації діяльності відповідних органів відіграє Мінсоцполітики. На цей орган покладено відповідальність за розробку та реалізацію заходів, спрямованих на захист прав дітей, підтримку осіб з інвалідністю, регулювання зайнятості населення, а також організацію соціального обслуговування громадян літнього віку та інших вразливих категорій.

Повноваження Мінсоцполітики у сфері контролю визначені Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 року № 423 (далі – Положення № 423) [6], проте в рамках цього дослідження було виокремлено лише ті з них, що безпосередньо стосуються контролю у сфері соціального забезпечення населення.

1. Контроль за діяльністю Пенсійного фонду України з ведення реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (п.п. 21 п. 4 Положення № 423).

Мінсоцполітики здійснює цей контроль відповідно до нормативно-правових актів, таких як Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 280 «Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України» [7], яка у п. 1 визначає, що діяльність Пенсійного фонду України спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра соціальної політики. Хоча Мінсоцполітики координує діяльність Пенсійного фонду України, у відкритих джерелах не вдалося знайти підтвердженнь щодо здійснення ним безпосередніх перевірок достовірності даних у реєстрі застрахованих осіб чи проведення аудитів цієї інформації.

Це може свідчити про те, що контроль у цій сфері реалізується переважно через загальне нормативно-організаційне керівництво, а не через безпосередній контроль за операційною діяльністю Пенсійного фонду.

2. Контроль за виробництвом технічних та інших засобів реабілітації (п.п. 42 п. 4 Положення № 423).

Контрольна функція Мінсоцполітики у цій сфері реалізується на підставі відповідних нормативно-правових актів. Наприклад, наказ Мінсоцполітики «Про затвердження Порядку призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, іншої особи» від 17.03.2021 року № 134 [8] визначає процедуру їх отримання залежно від індивідуальних потреб та стану здоров'я отримувачів. Окрему роль відіграє наказ Мінсоцполітики «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування та ведення електронного каталогу-класифікатора технічних та інших засобів реабілітації» від 29.12.2018 року № 1987 [9], що забезпечують єдиний підхід до формування та ведення електронного каталогу технічних засобів реабілітації, що допомагає стандартизувати інформацію про засоби реабілітації.

Однак, попри нормативну базу, існують суттєві проблеми в реалізації контролю за виробництвом і розподілом засобів реабілітації. Аудит Рахункової палати виявив завищення вартості виробництва технічних засобів реабілітації, що призводило до отримання надмірних бюджетних коштів підприємствами. Додаткові перевірки засвідчили випадки внесення недостовірних даних до Централізованого банку даних з проблем інвалідності, що спричиняло дублювання замовлень та неефективний розподіл державного фінансування [10]. Крім того, Національне агентство з питань запобігання корупції звернуло увагу на надмірні дискреційні повноваження Мінсоцполітики щодо регулювання доступу до Централізованого банку даних з проблем інвалідності, що створює потенційні ризики зловживань [11]. У зв'язку з цим, важливим завданням є вдосконалення механізмів моніторингу та підвищення прозорості у сфері забезпечення засобами реабілітації.

Таким чином, хоча Мінсоцполітики і здійснює контроль за виробництвом та розподілом засобів реабілітації, його ефективність залишається низькою. Виявлені порушення свідчать про недосконалість існуючої системи контролю, що вимагає посилення механізмів нагляду та підзвітності підприємств-виробників.

3. Контроль за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги» (п.п. 63-1 п. 4 Положення № 423).

Не дивлячись на те, що Мінсоцполітики має повноваження здійснювати контроль у цій сфері, у Постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання здійснення контролю за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги»» від 1 червня 2020 р. № 427 [12], Мінсоцполітики не вказано як орган, що безпосередньо проводить контроль. Відповідно до абз. 3 п. 2 цієї Постанови, до органів контролю відносяться: Національна соціальна сервісна служба України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації. Це свідчить про те, що Мінсоцполітики виконує радше нормативно-організаційну та координаційну функцію, ніж здійснює безпосередній контроль за дотриманням законодавства у сфері соціальних послуг.

Незважаючи на це, Мінсоцполітики реагує на проблемні ситуації, що виникають у сфері соціальних послуг. Наприклад, у відповідь на численні випадки незаконної діяльності будинків для літніх людей Міністерство ініціювало масштабні перевірки таких закладів, зобов'язавши місцеву владу забезпечити контроль за їхньою діяльністю [13].

Також існує низка проблем, що знижують ефективність контролю. Зокрема, Асоціація міст України висловила зауваження щодо Порядку контролю за дотриманням Закону «Про соціальні послуги», вказуючи на можливі суперечності з Конституцією та законодавством про місцеве самоврядування [14]. Це може свідчити про недостатню узгодженість дій між Мінсоцполітики та місцевими органами влади, що негативно впливає на ефективність контролю.

4. Контроль за транспортуванням, отриманням, збереженням, охороною, складуванням, розподілом, цільовим використанням, обліком гуманітарної допомоги, підготовкою відповідної статистичної звітності (п.п. 105 п. 4 Положення № 423).

Законодавчою основою в цій сфері є Закон України «Про гуманітарну допомогу» від 22.10.1999 року № 1192-XIV [15], що визначає порядок надання, обліку та моніторингу гуманітарних ресурсів. Мінсоцполітики виконує низку функцій у цьому напрямі, зокрема визнає вантажі, кошти, виконані роботи або надані послуги як гуманітарну допомогу, веде Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги та здійснює нагляд за діяльністю місцевих адміністрацій у цій сфері [16]. Однак ефективність цього контролю упродовж останніх років викликала багато питань.

Зокрема, у звіті Рахункової палати України за 2019 рік було виявлено суттєві розбіжності між обсягами коштів в іноземній валюті, визнаними Мінсоцполітики як гуманітарна допомога, та даними Національного банку України про фактично отримані суми [17], що свідчило про слабкий обмін інформацією між державними установами та недостатній рівень контролю з боку Міністерства.

Ще однією суттєвою проблемою була неефективність ведення Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги. Формат обліку, що раніше використовувався, не забезпечував прозорості: дані зберігалися у форматі Excel-файлів без чіткої систематизації та доступу до інформації про донорів і характеристики вантажів. Відсутність автоматизованої системи реєстрації створювала ризики корупції та зловживань [18, с. 11].

У відповідь на ці виклики було запроваджено Автоматизовану систему реєстрації гуманітарної допомоги (АС ГД) [19], яка значно покращила прозорість обліку отримувачів та вантажів. Вона дозволяє реєструвати отримувачів, подавати декларації про товари, що визнаються гуманітарною допомогою, та забезпечує публічну звітність щодо її розподілу.

З 1 грудня 2023 року набрав чинності новий Порядок пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану, система обліку і звітності якого спрямована проти зловживань, пов'язаних з отриманням і розподілом гуманітарної допомоги. Затверджений Постановою Кабінету

Міністрів України від 05.09.2023 р. № 953 новий Порядок викликав хвилю обурення серед волонтерів та військових. Багато представників громадянського суспільства вважають, що таке посилення державного контролю може стати нездоланною перешкодою для волонтерської діяльності фізичних осіб, ускладнить роботу невеликих благодійних організацій та міжнародних організацій, які не мають офіційних представництв в Україні [20]. Щоб покращити ситуацію, Мінсоцполітики запропонувало вручну перевіряти довіреності та статутні документи організацій, надаючи доступ до системи уповноваженим особам. Однак такий підхід передбачав збільшення бюрократичного навантаження та призводив до додаткових затримок, що викликало занепокоєння серед гуманітарних організацій. Наказом Мінсоцполітики від 12 грудня 2023 року було створено Робочу групу з підготовки пропозицій щодо проблемних питань отримання, надання, оформлення та розподілу гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану та контролю за її цільовим використанням. До складу групи увійшли 33 представники громадських організацій, центральних органів виконавчої влади та Верховної Ради України [21]. Однак конкретні результати діяльності цієї Робочої групи, такі як розроблені пропозиції чи зміни в нормативно-правових актах, наразі не оприлюднені.

Таким чином, контроль Мінсоцполітики за гуманітарною допомогою зазнав значних змін, зокрема завдяки впровадженню цифрових механізмів моніторингу. Водночас результати аудиторських перевірок та запровадження нового Порядку пропуску і обліку допомоги виявили низку проблем: надмірну бюрократизацію, складнощі для волонтерів та міжнародних організацій, а також ризики затримок через нові вимоги до звітності. Це вказує на необхідність подальшого вдосконалення механізмів контролю, спрощення процедур та врахування потреб усіх учасників процесу для ефективного розподілу гуманітарних ресурсів.

5. Здійснює в межах повноважень, передбачених законом, контроль за діяльністю Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій (п.п. 106 п. 4 Положення № 423).

У відкритих джерелах не вдалося знайти чіткого визначення, що цей контроль безпосередньо стосується реалізації політики соціального забезпечення. Разом з цим, відповідно до нормативних документів, Мінсоцполітики розробило методичні рекомендації для структурних підрозділів з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій. Зокрема, Наказом від 31.07.2023 року № 263-Н затверджено Методичні рекомендації з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей [22]. Цей документ спрямований на вдосконалення діяльності підрозділів, а також організацію роботи територіальних громад у вказаних сферах.

Таким чином, можна стверджувати, що Мінсоцполітики прагне забезпечити ефективне виконання соціальної політики на місцевому рівні, підтримуючи стандарти якості та доступності соціальних послуг для населення.

6. Забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх здійсненням в апараті Мінсоцполітики, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління (п.п. 1 п. 5 Положення № 423).

Попри те, що цей вид контролю не належить безпосередньо до сфери соціального забезпечення, варто зазначити, що на офіційному сайті Мінсоцполітики, у розділі «Звітність», міститься останній опублікований публічний звіт керівництва Міністерства щодо реалізації антикорупційних ініціатив, датований 2018 роком [23]. Відсутність більш актуальних звітів може свідчити про недостатній рівень відкритості та підзвітності Мінсоцполітики у цьому напрямі, що є важливим аспектом забезпечення прозорості його діяльності.

Аналіз нормативної бази, підходів до реалізації контрольних повноважень та ефективності їх застосування дозволяє сформулювати ключові висновки дослідження. Вони відображають основні проблеми, з якими стикається Мінсоцполітики у здійсненні контролю, та можливі напрями вдосконалення цієї діяльності.

Висновки. Дослідження ефективності контрольної діяльності Мінсоцполітики у сфері соціального забезпечення виявило низку проблем та викликів, що потребують подальшого вдосконалення.

По-перше, нормативно-правові засади визначають значні контрольні повноваження Мінсоцполітики, проте їх фактична реалізація часто має координуючий характер, а безпосередній нагляд здійснюється через підпорядковані органи. Це обмежує вплив Міністерства на ефективність соціальної політики.

По-друге, проведена оцінка основних напрямів контролю виявила проблеми у кількох ключових сферах:

- контроль за діяльністю Пенсійного фонду України: здійснюється переважно на рівні нормативного регулювання, без оперативного нагляду за веденням реєстру застрахованих осіб та перевірки достовірності даних;

- контроль за виробництвом та розподілом технічних засобів реабілітації: виявлено завищення вартості продукції та недостатній рівень моніторингу, що створює ризики неефективного використання бюджетних коштів.
- контроль за дотриманням законодавства у сфері соціальних послуг: Мінсоцполітики виконує радше координаційну функцію, а безпосередній нагляд здійснюють інші органи, що ускладнює ефективність регулювання.
- контроль за гуманітарною допомогою: запровадження автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги покращило прозорість, але були виявлені проблеми з обліком, розподілом та моніторингом використання ресурсів;
- антикорупційний контроль у системі Мінсоцполітики: відсутність актуальних звітів про антикорупційні заходи свідчить про недостатню відкритість і підзвітність Міністерства.

Загалом, контрольна діяльність Мінсоцполітики виявляє системні недоліки, зокрема недостатню прозорість звітності, складнощі у моніторингу виконання соціальних програм та обмеженість механізмів безпосереднього впливу на ефективність соціального забезпечення.

Ми пропонуємо наступні рекомендації:

1. Удосконалення механізмів контролю за діяльністю Пенсійного фонду, зокрема регулярне проведення перевірок реєстру застрахованих осіб.
2. Посилення моніторингу розподілу технічних засобів реабілітації та підвищення прозорості їхнього виробництва.
3. Оптимізація механізмів розподілу гуманітарної допомоги, зокрема через вдосконалення функціоналу АС ГД та впровадження додаткових механізмів моніторингу ефективності використання ресурсів.
4. Запровадження регулярної публічної звітності щодо антикорупційної діяльності в межах Міністерства.

Впровадження цих заходів сприятиме підвищенню ефективності державного контролю у сфері соціального забезпечення та забезпечить більшу прозорість і підзвітність Мінсоцполітики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Малиновський В.Я. Державне управління. Київ: Атіка, 2003. 573 с.
2. Шестак В.С. Державний контроль в сучасній Україні: автореф. дис. ... кад. юрид. наук: 12.00.01. Харків. 2002. 18 с.
3. Битяк Ю.П. Адміністративне право України: підручник для юридичних вузів і факультетів. Харків: Право, 2000. 520 с.
4. Яковлева Г.О. Державний нагляд і контроль у сфері соціального забезпечення населення України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 4. С. 90–93.
5. Бондаренко Г.В. Організація контролю в соціальному забезпеченні. *Габітус*. 2022. Випуск № 41. С. 22–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208>.
6. Про затвердження положення про Міністерство соціальної політики України: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 року № 423. *Урядовий кур'єр*. 2015. № 126.
7. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 року № 280. *Урядовий кур'єр*. 2014. № 139.
8. Про затвердження Порядку призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, іншої особи: Наказ Міністерства соціальної політики України від 17.03.2021 року № 134. *Офіційний вісник України*. 2021. № 29. Ст. 291.
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування та ведення електронного каталогу-класифікатора технічних та інших засобів реабілітації: Наказ Міністерства соціальної політики від 29.12.2018 року № 1987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1987739-18#Text>.
10. Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації. 2023. № 21-1. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2023/23-1_2023/Zvit_23-1_2023.pdf.
11. Висновок антикорупційної експертизи проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про централізований банк даних з проблем інвалідності». URL: <https://nazk.gov.ua/pdfjs/?file=/wp-content/uploads/2021/12/TSentralizovanyj-bank-danyh-z-problem-invalidnosti.pdf>.
12. Деякі питання здійснення контролю за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги»: Постанова Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 427. *Урядовий кур'єр*. 2020. № 104.

13. Мінсоцполітики виступає за розвиток та контроль ринку надавачів соціальних послуг. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/19581.html?PrintVersion=>.
14. АМУ: розроблений Мінсоцполітики Порядок контролю за дотриманням Закону про соціальні послуги суперечить Конституції та законам України. URL: <https://www.auc.org.ua/novyna/amu-rozroblenyu-minsocpolityky-poryadok-kontrolyu-za-doderzhannyam-zakonu-pro-socialni>.
15. Про гуманітарну допомогу: Закон України від 22.10.1999 року № 1192-XIV. *Голос України*. 1999.
16. Гуманітарна допомога. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Gumanitarna-dopomoga.html>.
17. Рахункова палата: За відсутності державного контролю та відповідальності за порушення законодавства, гуманітарна допомога не доходить до громадян, які її потребують. URL: <https://rp.gov.ua/PressCenter/News/?id=870>.
18. Аналітичний звіт: проблемні питання у сфері здійснення гуманітарної допомоги в Україні. 43 с. URL: https://www.rpk.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/TAC_HumAid_consolidated_fin-vidredagovano.pdf.
19. Нові правила ввезення та обліку гуманітарної допомоги: відповіді на типові запитання. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/23190.html?PrintVersion>.
20. З 1 грудня наберуть чинності нові правила ввезення гуманітарної допомоги: що зміниться? URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/z-1-hrudnia-naberut-chynnosti-novi-pravya-vvezennia-humanitarnoi-dopomohy-shcho-zminytsia>.
21. Створено Робочу групу щодо змін у сфері гуманітарної допомоги. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/23357.html>.
22. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей: Наказ Міністерства соціальної політики від 31.07.2023 року № 263-Н. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0263739-23#Text>.
23. Публічний звіт керівництва Міністерства соціальної політики. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/16447.html>.